

КЪРТ ВОНЕГЪТ СЪСЕДНАТА ВРАТА

Превод от английски: Владимир Германов, 1994

chitanka.info

Старото жилище беше разделено на две само от тънка стена, която напълно достоверно препредаваше шумовете и в двете посоки. От северната страна живееха семейство Ленард, а от южната — семейство Харгър.

Семейство Ленард — съпруг, съпруга и осемгодишен син — току-що се бяха нанесли. Съобразявайки се със стената, те внимаваха да не повишават глас, докато спорят дали момчето им — Пол — е достатъчно голямо, за да остава вечер само вкъщи.

— Ш-ш-шт! — сложи показалец пред устните си бащата.

— Да не би да викам? — объркано попита майката. — Говорех със съвсем нормален глас.

— Щом чувам как Харгър отпушва бутилка, сигурно и той ни чува добре.

— Не съм казала нищо, от което да ме е срам — възрази госпожа Ленард.

— Нарече Пол бебе — въздъхна г-н Ленард. — Това сигурно е унизително за Пол, пък и за мен.

— Аз просто така си говоря — оправда се съпругата му.

— Говориш си, но трябва да престанем — продължи той. — И можем да го направим още тази вечер. Казваме му довиждане, излизаме и отиваме на кино.

Г-н Ленард се обърна към Пол.

— Не те е страх да останеш сам, нали, момче?

— Ще се справя — отвърна той.

Беше висок за годините си, слаб, по натура — нежно-мечтателен. В това приличаше на майка си.

— Хич не ми пука.

— Точно така! — окуражи го бащата, като го потупа по гърба. — Приеми го за истинско приключение.

— Ще съм по-спокойна, ако извикаме детегледачка — намеси се майката.

— Ако този проблем ще ти развали киното — възрази бащата, — да го вземем с нас.

Г-жа Ленард го погледна изненадана.

— О, но филмът не е за деца!

— Все ми е едно — рече сговорчиво Пол.

Защо не му давах да гледа някои филми, списания, книги, както и определени телевизионни предавания, беше загадка, с която той се съобразяваше дори с известно удоволствие.

— Нищо няма да му стане от един филм — рече бащата.

— Знаеш какъв е филмът — настоя тя.

— Какъв е? — попита невинно Пол.

Съпругата погледна мъжа си за помощ, но не я получи.

— За едно момиче, което подбира неразумно приятелите си — рече тя.

— О, не звучи интересно — каза Пол.

— Ще ходим ли или няма да ходим!? — нетърпеливо попита господин Ленард. — Прожекцията започва след десет минути.

Госпожа Ленард прехапа устни.

— Добре! — реши най-сетне тя. — Ти затвори прозорците и задната врата, а аз ще напиша телефоните на полицията, пожарната, киното и д-р Фейли.

После се обърна към Пол:

— Можеш да се обаждаш по телефона, нали, скъпи?

— Прави го от години! — провикна се господин Ленард.

— Ш-шт! — смърри го тя.

— Съжалявам — поклони се към стената съпругът. — Моите извинения.

— Пол, миличък — подхвана госпожа Ленард — какво ще правиш, докато ни няма?

— Сигурно ще се занимавам с микроскопа си — отвърна Пол.

— Надявам се, няма да наблюдаваш микроби, нали? — рече тя.

— Не, само коса, захар, пипер, такива неща.

Майката скептично сбърчи вежди.

— Е, не е съвсем лошо, какво ще кажеш? — обърна се тя към съпруга си.

— Чудесно! — отвърна господин Ленард — Само да не се разкиха от пипера!

— Ще внимавам — обеща Пол.

— Ш-шт! — намигна му баща му.

Скоро след като излязоха родителите на Пол, в жилището на Харгър засвири радио. Отначало едва се чуваше — Пол, който се бе заел със своя микроскоп на масата в дневната, не можеше да чуе думите на говорителя. Музиката беше много тиха и неопределена.

Постепенно, като на игра, Пол се опита да се заслуша по-скоро в музиката, отколкото в гласовете на мъжа и жената, които се караха оттатък.

Пол присви око над визъора на микроскопа, намести стъкълцето и завъртя копчето за фокусиране. Сега косъмчето на него изглеждаше като кафява, лъскава змиорка, тук-там с малки петна от светлината.

Ето, гласовете на мъжа и жената пак станаха силни и заглушиха радиото. Пол нервно завъртя копчето и лещата на обектива слезе до стъклото с косъмчето.

Сега викаше жената.

Пол откачи лещата и я провери за драскотини.

Мъжът започна да ѝ отговаря — крещеше ужасни, невероятни неща.

Пол донесе от стаята си специална кърпа за лещи и избърса мястото, където лещата се бе допряла в стъклото. Монтира я обратно.

У съседите отново се възцари тишина. Чуваше се само радиото.

Пол погледна в микроскопа, в бялата мъглявина на ударената леща.

Скандалът избухна пак — все по-гръмогласен, жесток, направо безумен.

Разтреперан Пол ръсна малко сол върху ново стъкълце и го сложи в микроскопа.

Жената изкрещя — силно, дрезгаво, ужасно.

Пол врътна копчето много силно. Новото стъкло се счупи и падна на парчета върху пода. Момчето се изправи разтреперано, с желание също да крещи, да крещи от ужас и отчаяние. Трябваше да спре този скандал. Каквото ѝ да се случи, трябваше да ги накара да престанат!

— Ако ще викаш, усили радиото! — извика мъжът.

Пол чу потропване на женски токчета по пода. Радиото се усили толкова, че от бумтящите ниски тонове момчето се почувства като затворено в барабан.

— А сега — гъгнеше водещият, — поздрав за Кейти и Фред! За Нанси от Боб, защото смята, че тя е страхотна! За Артър от един човек, който го обожава, макар и далеч от него за цели шест седмици! Свири оркестърът на Глен Милър и вечното парче „Звезден прах“! Ако имате желание, обадете се! Търсете нощната птица Сам, царят на вашите желания!

Музиката заля къщата — направо я разлюля.

У съседите се тръшна врата. После някой почна да чука на нея.

Пол отново погледна в микроскопа — там нямаше нищо. По кожата му пролази сковаващо усещане. Даваше си сметка, че мъжът и жената ще се избият, ако той не ги възпре.

Заудря с юмрук по стената.

— Господин Харгър! Престанете! Господин Харгър, спрете!

— За Оли от Лавиния! — отвърна му нощният Сам. — За Рут от Карл, който никога няма да забрави миналия вторник! За Уилбър от Мери, която е самотна тази вечер! Чуйте парчето „Какво правиш с моето сърце?“

В краткия миг на радиопазата у съседите се счупи нещо порцеланово. После музиката като вълна заля отново всичко.

Пол стоеше до стената и трепереше от безпомощност.

— Господин Харгър! Госпожо Харгър! Моля ви!

— Помните ли телефона? — намеси се нощният Сам. — Едно, три, хиляда!

Замаян Пол отиде до апарата и избра номера.

Обади се телефонистката.

— Свържете ме моля със Сам от нощното шоу — настойчиво каза момчето.

— Ало! — в слушалката прозвуча гласа на водещия — ядеше нещо и говореше с пълна уста. Чувахе се и оригинала на нежната музика, от която кънтеше съседния апартамент.

— Мога ли да поръчам един поздрав? — попита Пол.

— Може, разбира се — отвърна Сам. — Стига да не сте от някоя забранена организация!

Пол се замисли за миг.

— Не, сър, не съм.

— Давай!

— От господин Лемуел Харгър за госпожа Харгър — рече Пол.

— Какво е съобщението? — попита Сам.

— Обичам те — отвърна Пол. — Да се сдобрим и да започнем отначало.

Женският глас беше толкова пронизителен и изпълнен със страст, че проби шума на радиото и дори Сам го чу.

— Момче, да нямаш проблеми? — попита водещият. — Вашите ли се карат?

Пол се боеше, че Сам ще затвори, ако разбере, че не е кръвен роднина със семейство Харгър.

— Да, сър — отвърна Пол.

Сам се развълнува.

— Добре, моето момче — рече той дрезгаво. — Ще направя, каквото мога. Току виж свърши работа. Веднъж така спасих един от самоубийство.

— Как го направихте? — обнадежден попита Пол.

— Той се обади и каза, че ще си тегли куршума — отвърна водещият, — а аз му пуснах „Птицата на любовта“.

Сам затвори.

Пол също остави слушалката. Музиката спря и след миг, косата на момчето просто настръхна. За първи път той усещаше фантастичната скорост на модерните комуникации. Тя просто го смая.

— Приятели! — рече Сам. — Знам, че всеки от нас понякога се чуди какво, по дяволите, прави с живота, който Всевишният му е отредил! Сигурно ви се виждам странен, защото обикновено си давам весел вид, независимо какво чувствам вътре. Но и аз често недоумявам! После сякаш дочувам някакъв ангел, който ми нашепва „Давай, Сам, давай!“. И сега се случи нещо подобно...

— Приятели — продължи водещият. — Помолиха ме да сдобря един мъж и една жена с чудото на радиото! Няма смисъл да се майтапим с брака! Не е цвете за мирисане! Има възходи и падения. Но понякога не се вижда път напред!

Пол се смая от мъдростта и внушителността на Сам. Сега гърмящото радио беше тъкмо на мястото си, защото водещият говореше така, сякаш бе дясната ръка на Бога.

Когато той замълча за миг, Пол усети, как в съседната стая настъпи тишина. Чудото вече действаше!

— Човек с моята професия трябва да е наполовина музикант, наполовина философ, малко психиатър и електроинженер! И ако съм научил нещо от съвместната си работа с вас, прекрасни мои слушатели, то е, че човек трябва да потиска гордостта и егоцентризма си, за да няма повече разводи!

Отвъд стената се чу пламенно гукане. В гърлото на Пол заседна буца при мисълта за опасното дело, което вършат със Сам.

— Приятели! — продължи водещият. — Толкова за любовта и брака! Повече не е и нужно! А сега... за госпожа Харгър с много любов от господин Лемюел Харгър! И с пожелание да се сдобрят и да започнат отначало... пее Ърта Кит. „Някой открадна сватбената камбана“!

Радиото оттатък замлъкна.

Настъпи пълна тишина.

Душата на Пол се изпълни с възвишени чувства. Детството остана назад, а той сякаш застана на прага на живота богат, силен и щастлив.

Зад стената се чуха бавни, провлечени стъпки.

— Така значи?! — рече жената.

— Шарлът, — започна смутено мъжът — скъпа, кълна ти се.

— Много любов! — срязва го тя саркастично. — Да се сдобрим и да започнем отначало...

— Миличка — мъжът звучеше отчаяно, — това е друг Лемюел Харгър. Няма начин!

— Искаш жена ти да се върне? — продължи тя. — Добре, няма да ѝ преча. Бъди нейн... Лемюел, безценно съкровище такова!

— Сигурно тя се е обадила в радиото — рече мъжът.

— Върни се при нея, безпътен Дон Жуан! Но не ти завиждам на положението.

— Шарлът, махни този пистолет — отвърна мъжът. — Не прави неща, за които ще съжаляваш.

— Няма да съжалявам за нищо, скапан червей! — срязва го тя.

Прокънтяха три изстрела.

Пол изтича в коридора и се блъсна в жената, която излизаше от апартамента на Харгър. Беше едра блондинка, добре оформена и мека като неоправено легло.

Двамата с Пол изкрещяха едновременно, после, когато той понечи да избяга, тя го сграбчи и рече:

— Искаш ли бонбон? — гласът ѝ звучеше налудничаво. — А колело?

— Не, благодаря — отвърна Пол дрезгаво. — В момента не.

— Не си чул и не си видял нищо! — настоя тя. — Нали знаеш какво става с доносниците?!

— Да! — кресна Пол.

Тя бръкна в чантата си и извади шепа парфюмирани боклуци — кърпички, фиби и пари.

— На! — рече жената задъхано и набута всичко това в джоба на панталона му. — Вземи! И още ще има, ако си държиш устата затворена.

Изглежда го свирепе и изчезна.

Пол изтича обратно в апартамента, мушна се в леглото и се зави през глава. Разрева се в горещата тъмна пещера, защото със Сам бяха помогнали за убийството на един човек.

Полицаят дотропа с дебелите си подметки много скоро и почука на двете врати с палката си.

Онемял, Пол изпълзя от душната пещера и отключи. Точно в този момент отвориха и отсреща. На вратата се показва самият господин Харгър, измъчен, но цял.

— Да, моля. Какво обичате? — беше дребен, плешив мъж с тънки мустачки.

— Съседите са чули изстрели — рече полицаят.

— Наистина ли? — вежливо попита Харгър и навлажни края на мустачките с върха на малкия си пръст. — Странна работа. Не съм чул нищо.

Той погледна строго към Пол.

— Пак ли си играл с пистолетите на баща си, а, момче?

— Не, сър! — отвърна сащисан Пол.

— Къде са вашите? — попита полицаят.

— На кино — рече Пол.

— И си съвсем сам, така ли?

— Да, сър! — папагалски повтори момчето. — Това е истинско приключение.

— Съжалявам, че казах за пистолетите — рече Харгър — Щях да знам, ако се беше стреляло в къщата. Стените са тънки като картон, а аз не съм чул нищо.

Пол го погледна благодарен.

— Ти също не си чул изстрели, така ли, малкият? — обърна се към него полицаят.

Още преди Пол да намери отговор, от улицата долетя глъчка. От някакво такси слизаше едра, добродушна жена, която викаше с все сила:

— Лем! Скъпи!

Жената се дотътри в коридора с куфар, който се блъскаше в краката ѝ и правеше чорапите ѝ на нищо. Най-сетне го пусна на земята, завтече се към Харгър и го прегърна с две ръце.

— Чух твоя поздрав за мен, скъпи — започна развълнувано тя. — Направих това, което заръча Сам. Преглътнах гордостта си и ето ме тук!

— Роуз, Роуз, моя малка Роуз! — рече Харгър. — Не ме оставяй никога вече!

Те се вкопчиха страстно един в друг и като се олюляваха, поеха към своето жилище.

— На какво е заприличал апартаментът! — възкликна госпожа Харгър — Мъжете просто са загубени без жените си!

Докато тя затваряше вратата, Пол забеляза, че е много доволна от бъркотията.

— Наистина ли не си чул изстрели? — попита го отново полицаят.

Топката банкноти в джоба му се изду като диня.

— Не, сър — дрезгаво отвърна Пол.

Полцията си отиде.

Пол затвори входната врата, дотътри се до стаята си и се строполи на леглото.

Когато отново чу гласове, те идваха отсам стената. Звучаха ведро — гласовете на неговите майка и баща. Майка му пееше приспивна

песен, а баща му го събличаше.

— Нани, нани, мило бебче — тананикаше майка му. — Легнал си с чорапи. Едната обувка несъбута... Нани, нани, бебче...

Полуотвори очи.

— Здравсти, голямо момче — рече баща му — Легнал си облечен.

— Как мина приключението? — попита майка му.

— Добре — отвърна сънено Пол. — А киното?

— Не беше за деца, скъпи — рече майка му. — Но щеше да ти хареса документалният филм. Разказваше за мечките. Имаха такива сладки мечета...

Бащата на Пол й подаде панталоните му. Тя ги изтръска и ги преметна грижливо на облегалката на единия от столовете. Пръстите й напипаха издутината в джоба му.

— Тези момчешки джобове! — доволна рече тя. — Пълни са с детски тайни! Омагьосана жаба или вълшебно ножче, подарено от някоя красива принцеса? — тя погали издутината.

— Той не е вече малко момче — рече баща му. — Доста е голям, за да мисли за подобни неща.

Майката на Пол вдигна ръце.

— Не бързай, не бързай толкова! Като го видях как е заспал, си помислих, колко ужасно кратко е детството. — Тя бръкна в джоба и въздъхна многозначително. — Момчетата така съсипват дрехите си и най-вече джобовете.

После извади съдържанието му и го поднесе към Пол.

— Би ли казал на мама какво е това тук? — рече тя закачливо.

Топката приличаше на увяхнала хризантема с листа от банкноти по един, пет, десет, двайсет долара и омазани с червило кърпички. От тях се носеше задушаващ мирис на парфюм, който съвсем объркваше детското съзнание на Пол.

— Каква е тази миризма? — рече баща му, душейки въздуха.

— Това е табу — промълви майката на Пол и съзаклятнически вдигна очи към тавана.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.